Chcemy napisów w polskich filmach! Równość w dostępie do kultury dla osób niesłyszących

Szanowni Państwo,

zwracam się z prośbą o **wprowadzenie obowiązku dodawania napisów dla osób niesłyszących i słabosłyszących** do wszystkich polskich filmów i bajek wyświetlanych w kinach, telewizji i na platformach streamingowych.

W Polsce żyje **ponad 800 tysięcy osób z wadami słuchu**, które każdego dnia napotykają bariery w dostępie do kultury. Jedną z nich jest **brak napisów w polskich filmach** – zarówno w kinach, jak i w produkcjach telewizyjnych.
Dla osób niesłyszących napisy nie są „udogodnieniem", lecz **jedyną formą pełnego uczestnictwa w kulturze**.

Podczas gdy filmy zagraniczne mają napisy w języku polskim, polskie produkcje – finansowane często z pieniędzy publicznych – wciąż są dla nas niedostępne.
Dla porównania, w wielu filmach w polskich kinach pojawia się **dubbing w języku ukraińskim**, natomiast osoby niesłyszące wciąż nie mają nawet napisów po polsku.

To sytuacja niesprawiedliwa i sprzeczna z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
Prawo gwarantuje nam równy dostęp do informacji, kultury i życia społecznego — jednak w praktyce nie jest on realizowany.

Dlatego wnioskujemy o:

1. Wprowadzenie obowiązku dodawania napisów dla osób niesłyszących i słabosłyszących do wszystkich polskich filmów i bajek, które trafiają do kin, telewizji i internetu.

2. Uwzględnienie tego wymogu w regulaminach dofinansowań Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.

3. Promowanie seansów z napisami w sieciach kin, przynajmniej raz w tygodniu w każdym dużym mieście.

Chcemy móc **oglądać polskie filmy i bajki tak jak wszyscy inni** – rozumieć dialogi, śmiać się z żartów i wzruszać w tych samych momentach.
To nie przywilej, to prawo do równego dostępu do kultury.

Z poważaniem,
[redacted]
w imieniu osób niesłyszących i słabosłyszących w Polsce

[redacted]

Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/
BON-XIII.056.1.2026

Warszawa, 4 maja 2026 r.

ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Zgodnie z art.13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. 2018 poz. 870), w związku z przesłaną petycją w sprawie wprowadzenie obowiązku dodawania napisów dla osób niesłyszących i słabosłyszących do wszystkich polskich filmów i bajek wyświetlanych w kinach, telewizji i na platformach streamingowych, uprzejmie informuję:

Obowiązek dodawania napisów do filmów na potrzeby osób niesłyszących i słabosłyszących, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej traktuje jako szczególnie ważny w zakresie respektowania praw obywatelskich.

Uznając znaczenie, jakie dla osób niesłyszących i słabosłyszących ma dostęp do treści audiowizualnych poprzez umieszczanie napisów, Ministerstwo przychyla się do przedstawionych postulatów. Nie ulega wątpliwości, że informacja tworzona w języku polskim, przekazywana werbalnie i kierowana do ogółu społeczeństwa, powinna być możliwa do odbioru dla wszystkich jej członków, bez względu na posiadany rodzaj niepełnosprawności. Jej brak zwiększa wyobcowanie, poczucie nierówności społecznej i ryzyko wykluczenia. Wyjątkowo istotne jest to w rozwoju małych dzieci z wadą słuchu i sposobu w jaki postrzegają świat. Przekłada się to na decyzje, również te w obszarze zawodowym, jakie podejmują jako młodzież czy dorośli. Ministerstwo zauważa wszystkie te ograniczenia i stara się swymi działaniami zwiększać tempo prac zmierzających do umieszczania napisów w materiałach audiowizualnych.
Ich dostępność reguluje wspomniana Ustawa o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1411), która nakłada na podmioty publiczne wyraźny obowiązek usuwania barier komunikacyjnych.

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

W praktyce są one zobligowane zapewnić dostępność, również dla osób z niepełnosprawnością narządu słuchu.
W Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030, przyjętej Uchwałą nr 27 Rady Ministrów z dnia 16 lutego 2021 r., obszar priorytetowy nr 2 „Dostępność" odnosi się m.in. do jej zwiększenia, także w obszarze audiowizualnych usług medialnych dla osób z niepełnosprawnościami. Zaplanowany okres jej wdrażania trwa do 2030 r. Koordynację tych działań zapewnia Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (MKiDN). Aktualnych informacji o postępie prac może udzielić jedynie ten resort. Także to ministerstwo jest właściwe w zakresie wprowadzenia wymogu zapewnienia napisów w produkcjach powstających w ramach dofinansowań z Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz wdrożenia jako standardu obecności napisów dla osób niesłyszących i słabosłyszących w programach i filmach wyświetlanych w telewizji publicznej.
Działania te są monitorowane poprzez stałe konsultacje z przedstawicielami MKiDN m.in. w ramach Zespołu ds. wykonywania postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz w ramach współpracy z organizacjami działającymi na rzecz zróżnicowanego środowiska osób głuchych, niesłyszących i z niedosłuchem, w tym promocji kultury dla nich dostępnej.

Prywatni dostawcy usług audiowizualnych zobowiązani są zapewnić dostępność swych produktów i usług poprzez dodanie napisów na mocy Europejskiego Aktu o Dostępności (implementowanego w Polsce ustawą z 26 kwietnia 2024 r.).

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej domaga się respektowania zapisów aktów legislacyjnych oraz zachęca do prac nad rozwojem standardów tworzenia napisów dla osób niesłyszących i słabosłyszących, które mają w pełni odpowiadać na potrzeby ich odbiorców. Napisy powinny być przygotowane m.in. zgodnie z w wytycznymi WCAG (Web Content Accessibility Guidelines), które są załącznikiem do ustawy o zapewnianiu dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych. Wśród nich należy zwrócić uwagę przykładowo na:

- Zawartość (dźwięki tła) - napisy dla niesłyszących (SDH) muszą zawierać istotne dźwięki (np. muzyka, odgłosy natury, śmiech), bo jest to istotnym, uzupełniającym elementem komunikacji;
- Czas trwania i synchronizacja - napisy muszą być zsynchronizowane z dźwiękiem i wyświetlane w czasie pozwalającym na ich przeczytanie (tzw. reading speed);
- Czytelność (kontrast) – napisy muszą zachować odpowiedni kontrast ułatwiających ich wyodrębnienie (np. białe napisy + obrys);
- Identyfikacja mówców – napisy muszą być przypisane danemu nadawcy, nawet, gdy nie na obrazie nie widać kto mówi (np. „Jan" poprzez zmianę koloru lub pozycji napisu).

Promując te zasady i udzielając szerokiego wsparcia konsultacyjnego, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podejmuje działania mające na celu uświadamianie podmiotom publicznym i prywatnym, jak istotny jest równy dostęp do kultury dla wszystkich jej użytkowników..

W pełni wspierając przedmiot petycji, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wskazuje zarówno instytucjom publicznym, jak i prywatnym dostawcom na konieczność respektowania zapisów Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 1411), jak i Europejskiego Aktu o Dostępności, między innymi w zakresie uzupełniania materiałów filmowych o napisy dla osób z uszkodzeniem słuchu. W tym celu kontynuowana jest współpraca m.in. z Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które może liczyć na merytoryczną pomoc Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych.

Pouczenie:
Zgodnie z art.13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być
przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
Maja Nowak
Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych
Sekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

tel. 222-500-108
info@mrpips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa